

Uspješne studentice

One ruše sve predrasude prema Romima

Str. 30.

→ U Hrvatskoj studira samo 29 studenata romske manjine

Uspješne studentice One ruše sve predrasude prema Romima

Piše
Dijana Juraskić
dijana.juraskic@veer.hr

- Ljudi misle: "Oni su cigani", "Oni su prljavi", "Oni prose..." Znam ja da nas ima svakakvih među Romima, ali ima svakakvih i među svim drugim etničkim i nacionalnim skupinama. Znam da predrasude postoje u društvu, ali ja rušim predrasude (smije se) i danas ih ne osjećam na svojoj koži. Ljudi koji su me upoznali gledaju drukčije na stvari. Nadam se da će jednog dana predrasude prema svim Romima biti otklonjene - kaže studentica prve godine splitskog Ekonomskog fakulteta Melanija Mešić (19). Lakše je razbiti atom nego predrasude, davno je ustvrdio Einstein, jer bez obzira na stupanj razvoja

društva i koliko god ljudi bili obrazovani i neobrazovani, teško se odriču predrasuda prema onima koji su drukčiji od njih po boji kože, nacionalnosti, etničkoj skupini, vjerskom i političkom opredjeljenju, seksualnoj orijentaciji. A Romi marginalizirani zbog svoje teške socijalno-ekonomske situacije šutke trpe predrasude. Zahvaljujući mladim ljudima poput Melanije Mešić, koji ruše predrasude i nehotice razobličuju naše slabosti i pokazuju okrutnost naše ravnodušnosti, nadajmo se da nam jednom neće biti normalno gledati romsku djecu koja prose na križanjima umjesto da se školuju kao i svi njihovi vršnjaci. U Hrvatskoj, prema popisu stanovništva, živi 16.975 Roma, iako procjene govore da ih ima između 30 i 40 tisuća. U osnovne škole 2013./14. upisano je 5470

Melanija Mešić

Prijateljica mi je priznala da je imala predrasude prema Romima, nestale su kad me je upoznala

Melisa Farhadi

Moji roditelji odmalena su me poticali da učim. Romske djevojčice koje se udaju rano gube djetinjstvo....

ISTRAŽIVANJE RECI+

Predškolski program pohađa 20% djece

■ Socijalno-ekonomska situacija romskog stanovništva nepovoljno utječe na njihov pristup zdravstvenoj zaštiti i na životni vijek pa samo 1,4% odraslih Roma doživi dob od 65 ili više godina. Romsko je stanovništvo najmlađe u Hrvatskoj jer je više od polovice populacije mlađe od 19 godina. Prema izvješću pučke pravobraniteljice, proces integracije Roma koči i prostorna segregacija, jer Romi žive uglavnom u ilegalnim naseljima na rubovima većih gradova. Stanuju u neadekvatnim i prenapučenim prostorima. Čak 53,8% romskih kućanstava nema pristup kanalizaciji, 51,3% nema

zahod, 50% kupaonicu, a 46,5% nema plitku vodu u svom domu. Rezultati anketiranja kućanstava u Pilarovu istraživanju RECI+ pokazali su da je samo 19% ispitanika završilo osnovnu školu od 1. do 4. razreda, dok je 29% njih izjavilo da su započeli školu, ali je nisu završili. Gotovo četvrtina ispitanika završila je osnovnu školu. Istraživanje RECI+ potvrdilo je da mnoga romska djeca nemaju prikladne uvjete, radni stol, svjetlo, grijanje, mir i tišinu za učenje kod kuće, jer skućene prostorije za boravak često imaju višestruku namjenu. Samo 20% romske djece, čiji su roditelji anketirani, pohađa predškolski program.

Romi
u Hrvatskoj

16.975

Roma živi u RH prema posljednjem popisu stanovništva iz 2011.

55,4%
Romskog stanovništva
mlađe je od 19 godina i
po tome je najmlađe u RH

1,4%
odraslih Roma
doživi dob od 65
ili više godina

5470

romskih učenika bilo je upisano u osnovne škole u školskoj godini 2013./2014., a u srednje škole samo njih
586

29

romskih studenata
studira na hrvatskim
sveučilištima prema
izvješću pučke
pravobraniteljice

Romi su najveće žrtve diskriminacije, kriv je i sustav

romske djece, a u srednje samo njih 586. Studenti Romi iznimka su na sveučilištima jer ih danas, prema izvješću pučke pravobraniteljice, studira samo njih 29.

Roditelji griješe

Za one koji misle da se Romi ne žele obrazovati Istraživanje (Reci +) o socijalnom uključivanju romske djece, koje je proveo Institut Pilar u suradnji s Otvorenim društvom, UNICEF-om, Fondom za obrazovanje Roma, pokazuje suprotno. Na pitanje što želi za svoju djecu, Senja (26), majka šestero djece, rekla je: "Ja nisam imala ovo što imaju oni, želim da završe školu, da dobiju posao, najviše da dobiju posao... To bi bio najbolji događaj u mojem životu."

M. Mešić odrasla je na zagrebačkoj Peščenici, u želji da se dalje školuje podupirala ju je obitelj, ali i profesori i susjedi.

– Uvijek sam se u osnovnoj i

srednjoj školi uspoređivala s kolegama iz razreda koji su bili odlični učenici.

Mislila sam, ako oni mogu biti dobri u školi, mogu i ja. U Prvoj ekonomskoj školi znala sam da ću upisati fakultet. Mislim da i roditelji griješe kad im dijete kaže da više ne želi ići u školu, pomire se s tim umjesto da ga tjeraju da ide dalje – kaže Melanija, koja je uvijek bila dobro prihvaćena u školi, a sada i na fakultetu. Smatra da predrasude prema onima koji su drukčiji potječu iz obitelji.

– Moja najbolja prijateljica iz Zagreba, koja studira sa mnom u Splitu, priznala je da je imala užasne predrasude prema Romima, ali kad je mene upoznala,

nestale su – smije se zvonko i vedro. Melanija planira vratiti se u

Zagreb i možda pokrenuti privatni biznis. Studiranje joj je olakšano zahvaljujući stipendiji. Iako je trebala imati tri godine prebivalište u Splitu da bi dobila stipendiju, izašli su joj ususret i isplatili joj pola stipendije. Za integraciju romske djece u školski sustav društvo još ne čini dovoljno, a ne tako davno ih je segregiralo u posebne razrede. Od segregacije ih je na kraju spasio Europski sud za ljudska prava (ESLJP) u slučaju Oršuš i drugi protiv Hrvatske. ESLJP je 2010. presudio da je praksa segregiranja romskih učenika u Međimurskoj županiji u isključivo romske razrede diskriminacija.

Podrška obitelji

I Melisa Farhadi (20) je zahvaljujući podršci svoje obitelji i okoline danas na drugoj godini studija sestrinstva na zagrebačkom Zdravstvenom veleučilištu.

– Znala sam odmalena da ću na fakultet. Moji roditelji su me poticali da učim, odmalena su mi govorili "Melisa, uči!" "Melisa, jesi li napisala zadaću?", a usto s tatine strane sam imala liječnike u obitelji koji su mi bili uzor. Kad je riječ o obrazovanju romske djece, jako je važan odgoj u kući, koji utječe na to hoće li se djeca školovati ili će prerano odustati. Problem su i predrasude vršnjaka i drugih ljudi s kojima se romska djeca susreću, jer ako drugi prema njima imaju predrasuda, djeca izgube volju za školom i odustanu od nje – kaže Melisa.

Do desete godine živjela je s roditeljima u Austriji, gdje je završila četiri razreda osnovne škole, a onda su se vratili u Zagreb kod bake i djeda. Za razdoblje života u Austriji kaže da u Austriji nema baš Roma, ali ni predrasuda. Poput Melanije Mešić, ni ona izravno nije bila meta predrasuda u osnovnoj i IX. gimnaziji, a odlično je prihvaćena i na studiju sestrinstva. Mnogo joj znači stipendija koju dobiva i koja joj je i veliki poticaj da uspješno završi školovanje. Kad ju je prvi put u 4. razredu gimnazije dobila od Grada Zagreba, bilo je samo desetero Roma stipendista, a sada ih je već 40.

– Vremena se mijenjaju, povećava se broj Roma koji se školuju. A školovanje je jako važno. Romske djevojčice se udaju rano i time gube djetinjstvo, ne toliko zbog tradicije nego više zbog toga jer su ranije odustale od školovanja. Kojem je djetetu od 17 godina potrebno djetinjstvo? – pita se Melisa. Običajno pravo po kojem je kao normalno da se romska djeca rano udaju, kao da ona nisu poput sve druge djece, očito je izlika kojom društvo opravdava svoje nečinjenje, ali i svoju ravnodušnost prema Romima.

MIRIANA TROJIC/PXSELL

53,8%
romskih
kućanstava u RH
nema pristup
kanalizaciji

51,3%
nema
zahod

50%
nema
kupaonicu

46,5%
nema pitku vodu
u svom domu